

Etički kodeks i kodeks ponašanja za dobavljače

UVOD

Bitan je dio našeg poslovanja nuditi proizvode i usluge koji ne izazivaju etičku zabrinutost i ni na koji način ne ugrožavaju poslovanje naših klijenata.

Naš cilj je biti odgovoran partner, koji proaktivno podržava ljudska prava, etička načela i održivost, kao i dobre radne i ekološke uvjete na radnim mjestima naših partnera. Čvrsto vjerujemo da mjesta rada koja zadovoljavaju visoke standarde mogu pomoći u stvaranju konkurentskih prednosti u cijelom sustavu vrijednosti. Kao i u svim drugim našim poslovnim procesima, to su područja u kojima se namjeravamo stalno i kontinuirano nastaviti poboljšavati.

Za nas načela društveno odgovornog poslovanja (DOP) i ESG načela (Environmental, Social and Governance) imaju strateški značaj – s jedne strane u odnosu na to tko smo i kako sebe doživljavamo – a s druge strane u odnosu na potrebe naših klijenata, kako one današnje, tako i one buduće.

Težnja ka uspjehu, posebno gospodarskom rastu, mora biti nešto što se događa na način koji uzima u obzir kako ljude, tako i okoliš.

Odjel nabave igra važnu ulogu u ovom pitanju odabirom proizvoda i usluga, koji čuvaju zdravlje ljudi i pomažu smanjiti negativne učinke na okoliš. Kako bismo postigli ovaj cilj, naš Odjel nabave slijedi načela za održivi razvoj u suradnji s našim dobavljačima, izvođačima, podizvođačima i pružateljima usluga.

Potičemo i naše partnere da nam se pridruže u ovim nastojanjima!

OBVEZE SALESIANER-a

SALESIANER se uvijek ravna prema postojećim nacionalnim i međunarodnim zakonskim propisima i gdje je razumno, nastoji premašiti standarde postavljene tim pravilima. Društvo također ima za cilj slijediti etičke pristupe, zajedno sa svojim dobavljačima.

U tu svrhu, dobavljači SALESIANER-a moraju uzeti u obzir sljedeće pravne izvore, pri usklađivanju s načelima, navedene u nastavku:

- Nacionalna ili međunarodna pravila koja se odnose na djelatnosti i aktivnosti SALESIANER-a
- Opća deklaracija o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda
- Temeljne konvencije MOR-a
- Vodeća načela Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) za multinacionalna poduzeća

U skladu s gore navedenim važećim zakonima i međunarodnim standardima, SALESIANER ovime definira svoja načela djelovanja u vezi sa svim aktivnostima koje se odnose na upravljanje nabavom; ti se standardi po prirodi stvari primjenjuju i na naše interne prakse.

OBVEZE DOBAVLJAČA

Ovaj Etički kodeks i kodeks ponašanja za dobavljače pokazuje našu namjeru da se pridržavamo društvenih i ekoloških obveza zajedno s našim dobavljačima.

SALESIANER stoga traži od dobavljača da potpišu ovaj Etički kodeks i kodeks ponašanja za dobavljače, kojim se obvezuju da će:

- se pridržavati ovog Etičkog kodeksa i kodeksa ponašanja
- osigurati da njihovi dobavljači i podizvođači ispunjavaju iste zahtjeve
- ovlastiti SALESIANER i/ili vanjske pružatelje usluga koje je SALESIANER ovlastio za obavljanje revizija, i da će implementirati sve potrebne akcijske planove

Dobavljači prepoznaju da je poštivanje načela opisanih u ovom Etički kodeks i kodeks ponašanja za dobavljače neophodna komponenta poslovnog odnosa. U slučaju da se dobavljač ne može pridržavati bilo koje od ovih odredbi, dužan je obavijestiti dotičnog subjekta kako bi zajednički dogovorili korektivne i preventivne mjere i raspored. Dobavljačevo nepridržavanje bilo kojeg od ovih načela može predstavljati osnovu za prekid poslovnog odnosa.

RADNA I LJUDSKA PRAVA

DOBAVLJAČI MORAJU ZAPOSLENICIMA OSIGURATI LJUDSKA PRAVA I ODNOSITI SE PREMA NJIMA DOSTOJANSTVENO I S POŠTOVANJEM, U SKLADU S POSTAVKAMA MEĐUNARODNE ZAJEDNICE.

NEDISKRIMINACIJA

Dobavljači će se boriti protiv svih oblika diskriminacije, posebno u odnosu na spol, podrijetlo, vjeru, politička stajališta ili seksualne sklonosti, te se obvezuju biti nakloni kulturnoj raznolikosti.

Dobavljači neće diskriminirati nijednog zaposlenika na temelju rase, boje kože, dobi, spola, seksualne orijentacije, etničke pripadnosti, invaliditeta, vjere, političke pripadnosti, članstva u sindikatu, nacionalnog podrijetla ili bračnog statusa pri zapošljavanju i tijekom zaposlenja, primjerice pri prijavi za zapošljavanje, u odnosu na promaknuća, nagrađivanja, pristup obuci, raspoređivanju poslova, u odnosu na plaće, beneficije, disciplinske mjere i otkaz.

Nadalje, Dobavljači neće zahtijevati od zaposlenika ili potencijalnih zaposlenika da se podvrgnu medicinskim testiranjima koja bi se mogli koristiti na diskriminirajući način, osim ako to zahtijevaju primjenjivi zakoni ili propisi ili je to potrebno za sigurnost na radnom mjestu.

POŠTENO POSTUPANJE

Dobavljači se obvezuju osigurati radna mjesta bez uznemiravanja i diskriminacije. Dobavljači neće prijetiti zaposlenicima ili ih izlagati grubom ili nečovječnom postupanju, uključujući, ali ne ograničavajući se na seksualno uznemiravanje, psihičku i/ili fizičku prisilu i verbalno zlostavljanje.

Dobavljači se obvezuju provoditi pozornu provjeru svojih dobavljača i podizvođača radi mogućeg korištenja bilo kojeg oblika prisilnog rada, rada pod prijetnjom ili prisilom. Ako otkrije takvu situaciju, dobavljač će odmah prekinuti bilo kakav odnos s tim pružateljem usluga.

PREVENCIJA PRINUDNOG RADA I TRGOVANJA LJUDIMA

Dobavljači ne smiju biti uključeni u trgovinu ljudima niti koristiti bilo koji oblik robovskog, prisilnog, ropskog, dužničkog ili zatvorskog rada. To uključuje prijevoz, skrivanje, vrbovanje, prijenos ili primanje osoba putem prijetnje, sile, prisile, otmice, prijevare ili plaćanja bilo kojoj osobi koja ima kontrolu nad drugom osobom u svrhu iskorištavanja. Sav rad mora biti dobrovoljan, a zaposlenici moraju biti slobodni slobodno napustiti posao ili prekinuti radni odnos, uz primjerenu obavijest. Svi i svaki potencijalni ili

potvrđeni slučaj robovskog, prisilnog, ropskog, dužničkog ili zatvorskog rada mora se prijaviti SALESIANERU-u bez odlaganja. Od zaposlenika se kao uvjet za zapošljavanje ne smije tražiti da predaju osobnu identifikacijsku iskaznicu koju je izdala vlada, putovnice ili radne dozvole.

SPRJEČAVANJE RADA MALOLJETNIKA I DJEČJEG RADA

Dječji rad je strogo zabranjen. Dobavljači će zapošljavati samo radnike koji imaju najmanje 15 godina ili su navršili primjenjivu minimalnu zakonsku dob za zapošljavanje, ovisno o tome koja je granica viša. Dobavljači će u svrhu dokazivanja datuma rođenja svih svojih zaposlenika pribaviti odgovarajuću dokumentaciju. Dobavljač će voditi odgovarajuću evidenciju koja će sadržavati sve navedene podatke.

Ovaj Etički kodeks i kodeks ponašanja za dobavljače ne zabranjuje sudjelovanje u zakonitim programima pripravnštva na radnom mjestu, koji su u skladu s člankom 6. Konvencije MOR-a o najnižoj dobi za zapošljavanje br. 138 ili lakšim oblicima rada u skladu s člankom 7. Konvencije MOR-a o najnižoj dobi za zapošljavanje br. 138.

MALOLJETNI ZAPOSLENICI

U skladu s Konvencijom MOR-a o najnižoj dobi za zapošljavanje br. 138, dobavljači mogu zaposliti maloljetnike koji su stariji od primjenjive zakonske minimalne dobi za zapošljavanje i mlađi od 18 godina, pod uvjetom da ne obavljaju posao koji bi mogao ugroziti njihovo zdravlje, sigurnost i ćudoređe. Djeci nije dopušteno raditi opasne poslove ili raditi u noćnom radu, niti kao zaposlenici, niti kao pripravnici.

RADNI SATI

Dobavljači će poštivati nacionalne zakone i u svim slučajevima i međunarodna pravila o radnom vremenu koje je definirala Međunarodna organizacija rada (MOR), a s obzirom na njihov sektor djelatnosti. Nadalje, dobavljač mora osigurati da njegovo osoblje koristi odgovarajuće vrijeme za odmor. Svi prekovremeni sati rada bit će dobrovoljni i zaposlenici koji odbiju prekovremeni rad neće za to biti kažnjeni. Ni pod kojim okolnostima tjedno radno vrijeme ne smije premašiti maksimum dopušten prema primjenjivim zakonima i propisima.

PLAĆE I BENEFICIJE

Dobavljači će platiti svim zaposlenicima najmanje minimalnu plaću propisanu važećim zakonima i propisima i ispuniti sve svoje zakonske obveze. Uz naknadu za redovne sate rada, zaposlenici će dobiti naknadu za prekovremene sate prema uvećanoj stopi koju zahtijevaju primjenjivi zakoni i propisi. Dobavljači ne smiju koristiti odbitke od plaća kao stegovnu mjeru. Dobavljači će zaposlenicima omogućiti korištenje godišnjeg odmora, dopusta i praznika/blagdana, u skladu s primjenjivim zakonima i propisima. Dobavljači su dužni održavati transparentan i pouzdan sustav evidencije o radnom vremenu i plaćama te pravodobno isplaćivati zaposlenike i jasno istaknuti osnovicu po kojoj su zaposlenici plaćeni. Osim toga, Dobavljači će svim zaposlenicima osigurati osiguranje od nezgode koje pokriva liječenje u slučaju nezgode na radu.

ZAPOŠLJAVANJE U SKLADU S ETIČKIM NAČELIMA

Dobavljači će sve i svaki proces zapošljavanja provoditi u skladu s najvišim etičkim standardima. To uključuje pravedan i transparentan odabir zaposlenika, bez obzira na spol, boju kože, etničko podrijetlo, vjeru, seksualnu orijentaciju ili društveni položaj. Dobavljači će osigurati da se prema svim kandidatima

postupa pravedno i da im se pruže jednake mogućnosti. Diskriminacija u bilo kojem obliku se ne smije tolerirati. Etičko postupanje tijekom zapošljavanja mora se temeljiti na poštovanju, očuvanju integriteta i pravednosti prema svim kandidatima.

POŠTOVANJE SINDIKALNIH I UDRUŽIVAČKIH PRAVA

Dobavljači će poštivati pravo zaposlenika da se slobodno udružuju, osnivaju i pridružuju organizacijama zaposlenika po vlastitom izboru, da traže zastupanje i kolektivno pregovaraju, kako je to dopušteno i u skladu s primjenjivim zakonima i propisima. Dobavljači će zaštititi zaposlenike od djelovanja u svrhu ometanja osnivanja, funkcioniranja ili upravljanja organizacijama zaposlenika u skladu s primjenjivim zakonima i propisima.

PRAVA ŽENA

Dobavljači će podržavati i promicati prava žena u svim poslovnim praksama. To uključuje ravnopravnost spolova, jednake mogućnosti i pravedno postupanje sa ženama u pogledu zapošljavanja, napredovanja, naknada i profesionalnog razvoja. Dobavljači se obvezuju na stvaranje radnog okruženja bez diskriminacije na temelju spola, uznemiravanja ili nepovoljnog položaja. Korporativna kultura kod dobavljača temeljit će se na prepoznavanju važne uloge i jednakih prava žena koje one uživaju unutar organizacije.

ZDRAVLJE I SIGURNOST NA RADNOM MJESTU

Dobavljači prepoznaju da je uključivanje dobrih praksi upravljanja zdravljem i sigurnosti u sve aspekte poslovanja, ključna za održavanje visokih moralnih mjera. Dobavljači se obvezuju osigurati sigurne radne uvjete i zdravu radnu okolinu za sve svoje zaposlenike.

PREVENCIJA OZLJEDA NA RADU

Fizičke opasnosti moraju se ukloniti gdje je to moguće. Tamo gdje se fizičke opasnosti ne mogu ukloniti, dobavljači će osigurati odgovarajuće tehničke mjere kao što su fizičke zaštite, blokade i barijere. Tamo gdje odgovarajuće tehničke mjere nisu moguće, dobavljači će uspostaviti odgovarajuće administrativne mjere kao što su mjere sigurnog rada. U svim slučajevima, unutar mjesta rada dobavljača mora se osigurati odgovarajuća osobna zaštitna oprema. Zaposlenici neće biti disciplinski kažnjeni zbog izražavanja zabrinutosti za sigurnost i imat će pravo odbiti rad zbog nesigurnih uvjeta rada bez straha od odmazde, sve dok dobavljač na odgovarajući način ne riješi o opasnosti.

NAČELA VEZANA UZ OČUVANJE ETIČKOG INTEGRITETA I USKLAĐENOSTI S VAŽEĆIM PRAVNIM PROPISIMA I INTERNIM SMJERNICAMA (COMPLIANCE)

DOBAVLJAČI KAO UKLJUČENI PARTNERI, PODRŽAVAJU NAS U OČUVANJU ETIČKOG INTEGRITETA I USKLAĐENOSTI S VAŽEĆIM PRAVNIM PROPISIMA I INTERNIM SMJERNICAMA (COMPLIANCE), OSIGURAVANJU POŠTENJA, PRAVEDNOSTI I PRIDRŽAVANJU PROPISA ZA MEĐUSOBNO POVJERENJE I POŠTOVANJE.

FINANCIJSKA ODGOVORNOST

Dobavljači su dužni voditi transparentnu dokumentaciju i izvješća o svim financijskim transakcijama, u skladu s važećim zakonima i načelima. Dobavljači su dužni voditi pošteno i točno računovodstvo, osiguravajući cjelovitost i vjerodostojnost u svim financijskim stvarima.

POREZI

Dobavljači se moraju pridržavati očuvanja integriteta i usklađenosti (compliance) u svim poreznim stvarima. To uključuje usklađenost s primjenjivim poreznim zakonima i propisima u svim zemljama u kojima posluju.

KORUPCIJA

Dobavljači moraju pokazati nultu toleranciju prema mitu, korupciji i nezakonitom ponašanju. Dobavljači su dužni djelovati u skladu s međunarodnim antikorupcijskim zakonima i zalagati se za transparentne poslovne odnose.

SUKOB INTERESA

Dobavljači će otkriti moguće sukobe interesa i spriječiti ih kako bi održali integritet i pravednost svojih postupaka donošenja odluka. U slučaju sukoba interesa, dobavljači su ga dužni odmah prijaviti i poduzeti odgovarajuće mjere kako bi ga sveli na minimum ili uklonili.

POŠTENI NATJECANJE

Dobavljači se obvezuju na pošteno tržišno natjecanje i poslovanje u skladu s najvišim etičkim standardima. Nastojat će promicati pošteno tržišno natjecanje naglašavajući transparentnost, otvorenu razmjenu i poštenu poslovnu praksu. Ne tolerira se bilo kakav oblik anti konkurentskog ponašanja te se imaju poduzimati odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo očuvanje integriteta i pravednosti njihove poslovne prakse.

ZAŠTITA I SIGURNOST PODATAKA

Dobavljači će se strogo pridržavati važećih propisa o zaštiti podataka koji se odnose na obradu osobnih podataka i provoditi rigorozne mjere za zaštitu tih podataka. Oni su dužni pružiti temeljitu obuku svom osoblju u vezi s pitanjima zaštite podataka i osigurati najveću povjerljivost i očuvanje integriteta prilikom obrade takvih podataka.

ZAŠTITA PRIJAVITELJA NEPRAVILNOSTI I ZAŠTITA OD OSVETE

Dobavljači podržavaju načelo zaštite prijavitelja nepravilnosti kao vrijedan alat za prijavljivanje nedoličnog ponašanja, kršenja etičkih načela i podnošenje pritužbi. Dobavljači će svim zaposlenicima osigurati sigurnu i povjerljivu platformu za prijavu navedenoga ili naznaku nezakonitog ponašanja, bez straha od odmazde. Obvezuju se zaštititi sve prijavitelje nepravilnosti u skladu s primjenjivim propisima. Neće se tolerirati bilo koji oblik odmazde ili diskriminacije prema pojedincima koji izražavaju zabrinutost u svezi nepoštivanja etičkih načela ili otkrivaju nezakonito ponašanje.

NAČELA VEZANA NA ZAŠTITU OKOLIŠA I KLIME

RAZMATRANJA U SVEZI ZAŠTITE OKOLIŠA SASTAVNI SU DIO NAŠE POSLOVNE PRAKSE. DOBAVLJAČI SE STOGA OBVEZUJU SMANJIVATI UTJECAJ NJIHOVOG DIZAJNA, PROIZVODNIH PROCESA I OTPADA NA OKOLIŠ.

DEFINICIJA SUSTAVA UPRAVLJANJA OKOLIŠEM

Dobavljači će provoditi politiku zaštite okoliša koja ima za cilj kontinuirano poboljšanje svojih praksi u pogledu zaštite okoliša. U okviru pristupa poboljšanju, dobavljač se obvezuje da će u potpunosti navesti ekološke i društvene certifikate (primjerice ISO14001...) koje posjeduje i priložiti odgovarajuće certifikate.

SMANJENJE UTJECAJA MJESTA, PROIZVODA I USLUGA NA OKOLIŠ

Dobavljači će utvrditi svaki mogući učinak svojih proizvodnih pogona, proizvoda i usluga na okoliš te definirati prikladne ciljeve za smanjenje sljedećih učinaka:

- Korištenje neobnovljivih izvora (nafta, plin, metal itd.)
- Emisija stakleničkih plinova
- Onečišćenje okoliša (voda, tlo, zrak)
- Utjecaji na biološku raznolikost
- Proizvodnja otpada

INOVACIJE I SMANJENJE IZRAVNOG NEGATIVNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ

Dobavljači će SALESIANER-u predlagati proizvode i usluge koji omogućuju smanjenje izravnog negativnog utjecaja na okoliš, na primjer u vidu smanjenja potrošnje energije, vode itd.

RECIKLIRANJE PROIZVODA

Dobavljači će, koliko je to moguće, predlagati proizvode koji se mogu reciklirati na kraju svog životnog vijeka, rješenja za recikliranje i rješenja za povrat.

INOVACIJE I POVEĆANI UTJECAJ NA ZAJEDNICE

Dobavljači će SALESIANER-u predlagati proizvode i usluge koji vode računa o lokalnim zajednicama.

PRUŽANJE INFORMACIJA O OKOLIŠU

Dobavljači će na njegov zahtjev, dostaviti SALESIANER-u sve potrebne informacije i podatke u vezi s učinkom proizvoda na okoliš i izvještavati o okolišu.

SOCIJALNA REVIZIJA

Dobavljači će na njegov zahtjev, priopćiti SALESIANER-u sve informacije i podatke potrebne za obavljanje socijalne revizije dobavljača.

Datum:

Mjesto:

Potpis ovlaštene osobe za zastupanje Dobavljača: